Lietas Nr. A420469413
Lietas arhīva Nr. A42-01745-14

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

LIEPĀJAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2014.gada 31.martā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Brokane,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestāžu – Satiksmes ministrijas un VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcijas" pārstāvim /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. E/ pieteikuma par pienākuma uzlikšanu VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcijai" atdot /pers. E/ transportlīdzekļa vadīšanas apliecību Nr./numurs/.

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 2.aprīlī VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija" (turpmāk – CSDD) pieteicējam /pers. E/ izsniedza paziņojumu par pieteicēja vadītāja apliecības Nr./numurs/ aizturēšanu (turpmāk – Paziņojums) *(lietas 12.lapa)*.

Nepiekrītot Paziņojumam, pieteicējs ar apstrīdēšanas iesniegumu vērsās augstākā iestādē *(lietas 10.-11.lapa)*.

2013.gada 5.septembrī Satiksmes ministrijas valsts sekretāra vietniece pieņēma lēmumu Nr.01-13/3448 „Par paziņojuma par vadītāja apliecības aizturēšanas atcelšanu" (turpmāk – Lēmums), ar kuru noraidīts pieteicēja lūgums atcelt Paziņojumu un atgriezt aizturēto transportlīdzekļa vadītāja apliecību Nr./numurs/ *(lietas 8.-9.lapa)*.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[1.1] 2011.gada 14.jūnijā, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.^{5}panta ceturto daļu (redakcija uz pārkāpuma izdarīšanas brīdi 2011.gada 6.jūniju), pieteicējam tika piemērota transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz četriem gadiem, t.i., līdz 2015.gada 13.jūnijam. Informāciju par pieteicējam piemēroto sodu CSDD no Sodu reģistra saņēma tikai 2012.gada 30.oktobrī. Līdz ar to brīdī, kad pieteicējs veica transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atjaunošanu 2012.gada 12.oktobrī, CSDD rīcībā nebija informācijas par pieteicējam piemēroto administratīvo sodu – transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana. Ja šāda informācija būtu nonākusi CSDD rīcībā savlaicīgi, CSDD būtu liegusi pieteicējam veikt transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atjaunošanas eksāmenus un saņemt jaunu vadītāja apliecību.

[1.2] Pieteicējam, vēršoties CSDD Talsu nodaļā, lai atjaunotu transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, bija zināms par viņam piemēroto administratīvo sodu. Turklāt ir jāņem vērā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 22.pantā noteiktā administratīvā pārkāpuma mērķis, kā arī 8.pantā noteiktā personas, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, atbildība.

[1.3] CSDD ir rīkojusies saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 30.pantā un Ministru kabineta 2010.gada 2.februāra noteikumu Nr.103 „Transportlīdzekļu vadītāja tiesību atgūšanas un atjaunošanas kārtība un vadītāja apliecības izsniegšanas, apmaiņas un atjaunošanas kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr.103) 11.1.punktā noteikto, un tās rīcībā nav saskatāms normatīvo aktu pārkāpums.

[2] 2013.gada 20.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par pienākuma uzlikšanu CSDD atdot pieteicējam aizturēto vadītāja apliecību.

Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[2.1] Lēmums par vadītāja apliecības aizturēšanu ir nepamatots, jo administratīvā pārkāpuma lietā Nr.1330240111 tiesa pieteicējam piemēroja administratīvo sodu laikā, kad pieteicējam nebija izsniegta transportlīdzekļu vadītāja apliecība. Līdz ar to Rīgas rajona tiesas 2011.gada 14.jūnija spriedums nav attiecināms uz administratīvo aktu, ar kuru 2012.gada 12.oktobrī pieteicējam tika izsniegta transportlīdzekļa vadīšanas apliecība Nr./numurs/. Turklāt minētais tiesas spriedums neparedz ne izsniegtās vadītāja apliecības atņemšanu, ne arī liegumu pieteicējam iegūt transportlīdzekļu vadīšanas tiesības.

[2.2] Iestāde nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma 10.pantā noteikto tiesiskās paļāvības principu. Proti, pieteicējs pirms eksāmenu kārtošanas ir lūdzis CSDD pārbaudīt, vai viņam ir tiesības iegūt transportlīdzekļa vadītāja tiesības, uz ko iestāde atbildējusi, ka liegumi nepastāv.

[2.3] Lēmumā ir nepamatota atsauce uz Ceļu satiksmes likuma 30.pantu, jo minētā norma paredz tos gadījumus, kad ir noteikts transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas liegums, t.i., kad persona nedrīkst izmantot jau esošās transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, nevis attiecināms uz gadījumiem, kad ir aizliegts iegūt vadītāja tiesības.

Pieteicējs norāda, ka Noteikumu Nr.103 11.1.apakšpunkts paplašināti interpretē Ceļu satiksmes likuma 30.panta normas, kaut gan tas ir pakārtots likumam un nedrīkst būt pretrunā ar minētā likuma normām.

[3] Satiksmes ministrija tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem *(lietas 21.-23.lapa)*.

[4] CSDD tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pilnībā pievienojas Satiksmes ministrijas sniegtajam skaidrojumam un uzskata, ka CSDD rīkojusies saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto un tās rīcībā nav saskatāms normatīvo aktu pārkāpums *(lietas 26.-27.lapa)*.

[5] Pieteicējs uz tiesas sēdi neieradās. Ņemot vērā, ka pieteicējam par tiesas sēdes norises laiku un vietu ir paziņots, pieteicējs nav lūdzis tiesas sēdes atlikšanu un lietā esošie dokumenti ir pietiekami, tiesa nolēma lietu izskatīt bez pieteicēja klātbūtnes tiesas sēdē.

[6] Satiksmes ministrijas un CSDD pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Izvērtējot lietas materiālus, tiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

[8] Ar Rīgas rajona tiesas 2011.gada 13.jūnija spriedumu lietā Nr.1330240111 pieteicējs sodīts citastarp ar transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem *(lietas 15.-18.lapa)*. Minētais spriedums atbilstoši Tiesu informācijas sistēmā esošajai norādei stājies spēkā 2011.gada 21.jūnijā.

Informāciju par pieteicējam uzlikto sodu CSDD no Sodu reģistra saņēmis tikai 2012.gada 30.oktobrī *(lietas 31.lapa)*.

2012.gada 4.oktobrī pieteicējs saņēmis mācību atļauju tiesību atjaunošanai un 2012.gada 12.oktobrī pieteicējam atjaunotas tiesības, izsniedzot transportlīdzekļa vadīšanas apliecību Nr./numurs/ *(lietas 32.lapa)*.

[9] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 29.panta otro daļu transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz likumā noteikto laiku kā transportlīdzekļa vadītāja uzvedības ietekmēšanas līdzekli piemēro, uzliekot sodu par likumā paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 30.panta ceturtajai daļai, ja transportlīdzekļa vadītājs pārkāpj noteikto vadīšanas tiesību

izmantošanas aizliegumu, viņa transportlīdzekļa vadītāja apliecība tiek aizturēta.

Noteikumu Nr.103 11.1.apakšpunkts paredz, ka aizliegts izsniegt jebkādu vadītāja apliecību un atļauju personai, kurai atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības.

Tādējādi secināms, ka personai, kurai ir atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, nav tiesību vadīt transportlīdzekli, kā arī iegūt vadītāja apliecību, savukārt, ja vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums tiek pārkāpts, transportlīdzekļa vadītāja apliecība tiek aizturēta.

[10] Pieteicējam, 2012.gada 4.oktobrī saņemot mācību atļauju un 12.oktobrī veicot transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atjaunošanu, vajadzēja būt zināmam par pieteicējam piemēroto sodu, proti, transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem.

Ņemot vērā, ka CSDD nezināmu iemeslu dēļ konkrētajā gadījumā nebija nosūtīta informācija no Sodu reģistra, CSDD nevarēja konstatēt Noteikumu 103 11.1.apakšpunktā minēto aizliegumu vadītāja apliecības un atļaujas izsniegšanai.

Toties pašam pieteicējam bija jābūt zināmam par viņam noteikto aizliegumu vadīt transportlīdzekļus.

Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanas nav saistīta ar transportlīdzekļa vadītāja apliecības esamību vai tās iegūšanu, bet gan ar aizliegumu vadīt transportlīdzekli uz tiesas noteikto laiku *(sk. Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2011.gada 28.janvāra lēmumu lietā Nr.SKK-20/2011)*.

Tādējādi secināms, ka nav nozīmes, vai personai ir vai nav transportlīdzekļa vadītāja apliecība brīdī, kad tiek piemērota transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana, jebkurā gadījumā tiesas noteikto laiku personai nav tiesību vadīt transportlīdzekļus. Līdz ar to pamatots un loģisks ir arī Noteikumu Nr.103 11.1.apakšpunktā noteiktais aizliegums izsniegt jebkādu vadītāja apliecību un atļauju personai, kurai atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, jo personai tāpat nav tiesību vadīt transportlīdzekli.

[11] Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 29.panta piekto daļu, ja personai transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ir atņemtas uz gadu vai ilgāk vai transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ir atņemtas par transportlīdzekļa vadīšanu alkoholisko dzērienu, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē, kā arī ja personai pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas ietvaros ir noteikts transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, persona, lai atjaunotu transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, normatīvajos aktos par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību iegūšanu un atjaunošanu noteiktajā kārtībā nokārto teorētisko un vadīšanas eksāmenu.

Tādējādi konkrētajā gadījumā pieteicējam tikai pēc tiesas noteiktā aizlieguma vadīt transportlīdzekļus izbeigšanās bija tiesības atjaunot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības. Transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atjaunošanu nevarēja veikt laikā, kamēr spēkā bija tiesas noteiktais aizliegums vadīt transportlīdzekļus.

[12] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 10.pantam privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Kā konsekventi atzīts judikatūrā, lai noskaidrotu, vai tiesiskā paļāvība ir vai nav jāņem vērā, jāatbild uz trīs jautājumiem: 1) vai bija kaut kas, uz ko varēja paļauties (skaidrs iestādes izteikums); 2) vai attiecīgā persona tiešām uz to paļāvās; 3) vai attiecīgā personas paļāvība ir aizsardzības vērta (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 5.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-558/2012 8.punktu*).

Tiesa neuzskata, ka konkrētajā gadījumā pieteicēja tiesiskā paļāvība būtu aizsardzības vērta, jo pieteicējam vajadzēja zināt par viņam piemēroto administratīvo sodu. Kā norādījis Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, administratīvā akta prettiesiskuma apzināšanās dēļ personas tiesiskā paļāvība principā netiek aizsargāta *(sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 2.septembra sprieduma lietā SKA-370/2011 14.punktu)*.

[13] Konkrētajā lietā papildus ņemams vērā arī tas, ka atbilstoši Tiesu informācijas sistēmā pieejamajai informācijai 2014.gada 22.februārī stājies spēkā Talsu rajona tiesas spriedums krimināllietā Nr.11380006314, ar kuru pieteicējam atkal piemērots papildsods transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšana uz diviem gadiem.

[14] Ievērojot šajā spriedumā konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka CSDD, aizturot pieteicēja transportlīdzekļu vadīšanas apliecību Nr./numurs/, rīkojusies tiesiski, tādējādi tiesai nav pamata uzlikt par pienākumu CSDD atdot pieteicējam transportlīdzekļa vadīšanas apliecību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. E/ pieteikumu par pienākuma uzlikšanu VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcijai" atdot /pers. E/ transportlīdzekļa vadīšanas apliecību Nr./numurs/.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2014.gada 31.martā.

Tiesnese K.Brokane